

BODRUM

BODRUM

Yokuş başına geldiğinde Bodrum'u göreceksin

Sanma ki sen geldiğin gibi gideceksin

Senden öncekilerde böyleydiler

Akıllarını hey Bodrum'da bırakıp gittiler.

*Cevat Şakir KABAAĞAÇLI
(Halikarnas Balıkcısı)*

Tarihin babası Herodot burada doğmuş, Klasik Dönem 'in epik şairlerinden Panyasis, Augustus zamanının tarihçilerinden Dionysios da Bodrum'un eski hemşerileridir. Dünden bugüne uzandığımızda ünlü denizci Turgut Reis, Halikarnas Balıkcısı, Neyzen Tefik ve dünyanın sayılı Sualtı Arkeoloji Müzelerinden birisi burada yer almaktadır.

İlçe, kuzeyde Güllük, güneyde Gökova Körfezi arasında ki bir yarımada üzerinde yer almaktadır. İlçe toprakları engebeli ve iç kesimleri ovalık, kıyıları çok girintili ve çıkıntılı, toprak yapısı sebebiyle çok fazla kalker içerikli alanlardan oluşur. Yarımada olarak iklimi alan özelliği gösteren bir iklime sahiptir. Kış aylarında nem oranı oldukça düşüktür. Yaz ayları sıcak ve kurak, kış ayları oldukça ılık ve yağışlıdır.

Turizmden önce ilçe halkı genellikle balıkçılık, süngercilik ve narenciye yetiştiriciliği yaparak geçimini sağlamaktayken, turizmin hareketlenmesi ile halkın geçim kaynağı birinci derecede "deniz turizmi, eğlence turizmi ve yatçılık " olmuştur.

Bodrum'da sosyal yaşam, özellikle turizm patlaması olarak adlandırılan 1980'li yıllardan itibaren tamamen değişmiştir. İlçenin her yerinde turizm gelirinin yaratmış olduğu yüksek bir sosyal yaşantı izlenir. Yaz aylarında her türlü sosyal ve kültürel etkinliğin yaşandığı ilçede, kış ayları oldukça sakinidir. İş yerlerinin büyük kısmı yaz aylarında faaliyet gösteren, turizme yönelik eğlence yerleri ve konaklama tesisleridir.

Bodrum Halikarnassos Tarihi

İlçenin tarihi Karianın başkenti Halikarnassos ile ön plana çıksa da Bodrum yarımadasında 1. Bin öncesine tarihlenen arkeolojik buluntular, ilçe tarihinin çok erken dönemlere uzandığını göstermektedir. Gündoğan beldesi sınırları içindeki Peynir Çiçeği mağarasında bulunan pişmiş toprak seramik parçaları, öğütme taşları, cıvalı balta buluntuları ile Ortakent Beldesinde bulunan gag ağızlı testiler, fincanlar Erken Tunç Çağına tarihlenmektedir. Yarımadaının ortasında bulunan Ortakent (Müsgebi) ve doğusunda bulunan Çömlekçi Köyde yapılan arkeolojik kazılar sonucunda ortaya çıkan Miken mezarları M.Ö. II.Binin ikinci yarısına tarihlenmektedir. Yarımada üzerinde Pedasa ve Termera antik kentlerinde ele geçen Geometrik Dönem I. Bin buluntuları yerleşimin sürekliliğini göstermektedir.

Herodotos, Strabon, Pausanias ve Vitruvius gibi antik yazarlara göre Halikarnassos bir Dor kentidir ve kentin kolonistler tarafından kurulduğu aktarılmıştır. M.S. 126 yılında Halikarnassoslular, Roma İmparatoru Tiberius'a adanacak bir tapınak için hazırlanan yarışmaya katıldıklarında, kentlerinin 1200 yıldır deprem görmediğini, bu yüzden de tapınağı Halikarnassos'ta inşa etmek istediklerini dile getirmişlerdir. Buna göre kentin kuruluşunun Troia Savaşı'ndan sonra olduğunu söyleyebiliriz. İ.Ö. 546 yılında komutan Harpagos tarafından Pers imparatorluğuna dâhil edilen kentler arasında yer alan Halikarnassos, İ.Ö. 5. yüzyılda bir İon kenti olarak anılmaya başlamıştır.

İ.Ö. 545 yılında Persler'in yönetimi altına giren kent, İ.Ö. 480 yılında Atina – Pers Savaşları sırasında babası Kariyalı, annesi Girit'li olan Artemisia adında bir kraliçe tarafından yönetilmekteydi. Bu dönemde Kos, Nisyros ve Kalymnos adaları da Halikarnassos'a bağlıydı. Persler tarafından ele geçirilen Karia İ.Ö. 395 yılında satraplık haline getirildi. M.Ö. 392 / 391 de Hekatomnos, Mylasa'da, Pers yönetiminin yardımı ile Karia satrapı oldu. Ölümü üzerine M.Ö. 377 / 376'da yerine geçen büyük oğlu Maussollos başkenti Mylasa'dan Halikarnassos'a taşıdı. Böylelikle kent 60 yıl kadar sürecek olan Hekatomnid idaresinin başkenti oldu.

Maussollos'un Satraplığı döneminde (İ.Ö. 377–353) orta büyüklükte bir Karia kenti olan Halikarnassos baştan sona yeniden inşa edilerek anıtsal yapılarla donatılmıştır. Maussollos'un M.Ö. 353 yılında ölümünün ardından yerine kız kardeşi ve aynı zamanda eşi olan Artemisia geçer. 3 yıl yönetimde kalan Artemisia eşi için Mausoleion isimli antik dünyanın yedi harikasından birisi olan görkemli bir mezar anıtı inşa ettirir. Artemisia'nın, Rhodos'luların yaptığı baskına karşı kazandığı zafer onun ününü daha da pekiştirmiştir.

M.Ö. 334 yılında Pers hâkimiyetinden çıkan kentin yönetimine, İskender tarafından Hekatomnos'un kızı olan Ada atanır. İ.Ö. 323 yılında Büyük İskender'in ölümü sonrasında Halikarnassos, diğer Karia kentleri gibi Mısır'ı yöneten Ptolemaios hanedanlığının yönetimi altına girer ve İ.Ö. 188 yılına kadar bu soy tarafından yönetilir. Küçük Asya'daki Seleukos hâkimiyetine kesin olarak son veren ve Magnesia savaşı sonrasında M.Ö. 188 yılında yapılan Apameia antlaşması gereğince Halikarnassos'un da içerisinde bulunduğu Karia, Roma tarafından müttefiki Rhodos'un yönetimine bırakılır. Kent Roma yönetiminde İmparator Augustus zamanı ile oluşan barış ve refah döneminde yeniden gelişerek zenginleşmiştir. 4. yüzyılda Diokletianus döneminde Karia ayrı bir eyalet haline getirilmiştir. Hıristiyanlığın resmi din olarak kabul edilmesinden sonra Halikarnassos, Piskoposluk merkezi olmuş ve Aphrodisias Metropolitiği'ne bağlanmıştır. M.S. 11. yüzyılın son çeyreğinde Halikarnassos, Türklerin eline geçmiştir.

Bodrum, Menteşe Beyliğinin hâkimiyetine girdiğinde artık o eski ihtişamını yitirmişti. Bu dönemde de herhangi bir gelişme kaydetmeyen kentte, Menteşe Beyliği'nden günümüze herhangi bir eser kalmamıştır. Rodos Şövalyeleri'nin 15. yüzyılın başlarında, Osmanlı Padişahı Çelebi Mehmet'ten aldıkları izin sonucu, Bodrum'a bir kale inşa etmeleriyle, bölgedeki Menteşe egemenliği sona ermiştir. Kanuni Sultan Süleyman tarafından 1522 yılında Rodos ile zapt edilen Bodrum, 18. yüzyıla kadar küçük bir yerleşim birimi niteliğindedir. 16. yüzyılda bölgeyi gezen Piri Reis, Kitab-ı Bahriyesi'nde, Bodrum yarımadasının tüm kıyılarının yanı sıra, Bodrum kalesinden de şöyle bahsetmektedir: “Bodrum küçük bir kaledir...”

1671 yılında bölgeyi ziyaret eden Evliya Çelebi ise, “928/1522 Kanuni Sultan Süleyman'ın fethidir. Kale, Palak Mustafa Paşaya teslim olmuştur. Menteşe hakkında Karaova kazasının nahiyesidir. Kethüda yeri ve serdarı yoktur. İstanköy Sancağı'na bağlıdır...” demektedir. Ortakent (Müşgebi) 'te bulunan “Mustafa Paşa Kulesi” bölgede bulunan ve XVII. Yüzyılın başlarından günümüze kalabilmiş nadir örnekler arasındadır. Bodrum tersanesinin de 1775 yılında kurulduğu düşünülmektedir. Bodrum'a bir tersane inşa etmek amacıyla gönderilen Kaptan-ı Derya Kızılhisarlı Mustafa Paşa'nın bölgeye gelmesinin ardından, kentte önemli gelişmeler görülmeye başlamış ve imar faaliyetleri artmıştır. Bodrum İskele Meydanı'nda, Kızılhisarlı tarafından yaptırılmış olan cami, bölgedeki günümüze kalabilmiş en eski ve anıtsal Türk yapılarından birisidir. Tepecik mahallesinin sahilinde yer alan ve Mustafa Paşa'nın kânyası Hasan Ağa tarafından 1735 tarihinde yaptırılmış olan Tepecik Camii ile Türkükuyusu meydanındaki, 1767–68 yılında inşa edilmiş olan Türkükuyusu Camii de bu dönemin önemli örnekleri arasındadır.

Kızılhisarlı Mustafa Paşa'nın kendisi gibi Kaptan-ı Derya olan oğlu Cafer Paşa'nın Tepecik Camii'nin karşısında inşa ettirdiği hamam ve caminin yakınında bulunduğu söylenen ancak günümüze ulaşmayan medrese ile kale sokakta yer alan 1766–67 tarihli Hacımollaoğlu Hanı bölgedeki büyük gelişimin önemli göstergeleridir. Karaova kazasının nahiye merkezi olan Bodrum, 1867 idari ıslahatı sonucu, bir kaza merkezine dönüştürülmüştür. XIX. yüzyılın başlarında esaslı bir tamir görerek güçlendirilen Bodrum Kalesi 1885 yılında hapis hane vasfını kazanmış ve sürgün yeri olmuştur. XX. yüzyılın başlarında önemli bir gelişme görülmeyen kentte, bu dönemden günümüze kalabilen en önemli eserlerden birisi, Cumhuriyet Meydanında yer alan Adliye Camii'dir.

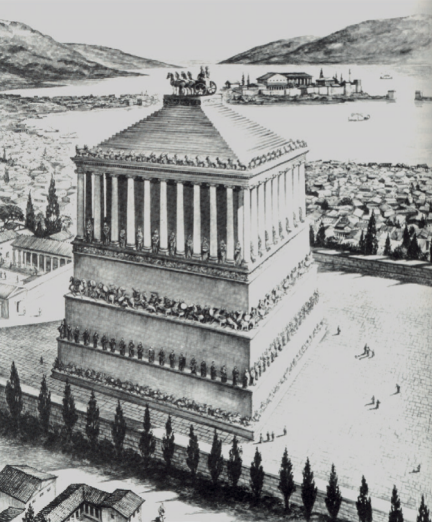
Bodrum Kalesi

Klasik Dönemde kalenin bulunduğu yarımada üzerinde kent suru ile Mausollos Sarayı, Apollon Kutsal Alanı ve Gizli liman bulunmaktaydı. Saint Jean Şövalyeleri tarafından 1437 yılında ilk surları tamamlanan kalenin yapımı 15. yy a kadar sürmüştür ve Saint Peter adını almıştır. Kale, kareye yakın planlı, 180 x 185 m ölçülerindedir. İç kale içinde değişik ülke adları verilmiş beş kule bulunmaktadır. En yüksek kule deniz seviyesinden 47,50 m yükseklikte olan Fransız Kulesi'dir. Diğer kuleler İtalyan Kulesi, Alman Kulesi, İspanyol Kulesi (Yılanlı Kule) ve İngiliz Kulesidir. Kaledeki yedi kapının üzerinde birçok şövalyenin ve büyük ustaların armaları bulunmaktadır.

Maussolleion

Yapımına Maussollos tarafından başlanan Halikarnassos'un en ünlü yapısı, dünyanın yedi harikasından biri olan Maussollos'un görkemli mezar anıtı Maussolleion, Maussollos'un ölümünden sonra karısı Artemisia tarafından tamamlanmıştır. Kolonlarıyla Yunan mimarisini, piramit şeklindeki çatısıyla da Mısır mimarisini birleştiren, oldukça büyük boyutlardaki mezarın bu öneminden dolayı kendinden sonra gelen, aynı stildeki tüm anıt mezarlara mozole denmiştir.

Anıtı son ayakta görenlerden biri M.S. 12. yüzyılda yaşamış Piskopos Eustathios'tur. Bu da bize anıtının 1500 yıl ayakta kaldığını göstermektedir. Deprem sonucu yıkılan mezarın yapı taşları 1402'de Saint Jean şövalyeleri tarafından kale yapımında kullanılmıştır. Anıtsal mezar tabanda 32x38 m boyutlarında, 240x105 m büyüklüğündeki bir alanda temenos duvarı ve propylonla çevrilidir. Antik yazarların anlattıklarına göre Mausolleion, dört bölümden oluşmaktadır. En alta yüksek bir kaide (podyum) onun üzerinde uzun kenarlarında 11, kısa kenarlarında 9 olmak üzere 36 İon sütunlu tapınak şeklinde bir bölüm, onun da üzerinde 24 basamaklı Piramidal şekilli bir çatı ve en tepede dört atın çektiği araba içinde Mausolos ve Artemisia'nın heykellerinin yer aldığı son bölümden oluşmaktadır. Bugün mezar odasının girişini kapatan iki tonluk dikdörtgen bloklardan birisi koridorun içinde görülmektedir.

İngiliz araştırmacı C. Newton tarafından yapılan kazı çalışmalarını sırasında bulunan kabartmalar, Mausollos ve Artemisia'nın heykelleri ve dört atlı arabanın parçaları British Museum'a götürülmüştür. Maussolleionun bulunduğu alan günümüzde müze olarak düzenlenmiştir.

Antik Tiyatro

Kentin kuzeyinde yer alan ve nekropol olarak kullanılmış olan Göktepe'nin güney yamacında inşa edilmiş olan tiyatronun ilk bölümü M.Ö. 4. yüzyılda tamamlanmıştır.

Birçok kez onarım ve yenileme gören tiyatro, Roma İmparatorluk Çağı öncesi tiyatrolarının bütün özelliklerini taşımaktadır.

Cavea, orkestra ve skene binasından oluşan tiyatronun oturma sıraları dikine 12 merdivenle 11 bölüme ayrılmaktadır. Eldeki verilere göre 110 m. çapındaki tiyatrodaki toplam 53 oturma sırası bulunmaktadır. Bu özelliği nedeniyle tiyatronun 12000-13000 kişi kapasiteli olduğu düşünülebilir.

Myndos Kapısı

Halikarnassos'un antik dönemde batıdaki kapısı olan Myndos kapısı günümüzde halen ayakta. Üç adet geçitten oluşan kapı, iki adet büyük kule ile korunmuştur. Kuleler isodomik kesme taşlardan periyodik aralıklarla atkı kullanılarak inşa edilmiştir. 1998 yılında restorasyon kazıları sırasında bağlantı duvarlarında kuzeyde ve güneyde birer adet kapı bulunmuştur. Bağlantı duvarındaki kapılar 2.50 m genişliğindedir. Bu kapılar ani saldırılar için kullanılmış poternler (gizli kapı) olmalıdır.

Osmanlı Tersanesi

Osmanlı Tersanesi, Bodrum limanının kuzeybatısında, Karada Marinanın batısında yer alır.

Bugün eski tersanenin arkasında, Adsız Atlı Süvarinin ve Osmanlı denizcisi Cafer Paşa'nın da türbesi olan, Osmanlı mezarlığı vardır. Bodrum tersanesinin 1115 yılında kurulduğu sanılmaktadır.

Bodrum Sualtı Arkeoloji Müzesi

Bodrum Sualtı Arkeoloji Müzesi Türkiye'nin tek, Dünyanın önemli Sualtı Arkeoloji Müzelerinden biridir ve 1963 yılında müze müdürlüğü olarak hizmet vermeye başlamıştır. Muğla ilçelerindeki diğer müzeler açılmadan önce il sınırlarında bulunan arkeolojik eserler de bu müzeye getirilmiştir. Dünyanın en büyük Doğu Akdeniz amphora koleksiyonu Bodrum Sualtı Arkeoloji Müzesi'nde bulunmaktadır. Güney duvarına bitişik Türk Hamamı 1895 yılında hapisane döneminde yapılmıştır ve etnografik eserler sergilenmektedir.

Marmaris yakınlarındaki Serçe Limanı içinde bulunan ve "Cam Batığı" diye adlandırılan gemiye ait buluntular Cam Batığı salonunda, 1989 yılında, Müze uzmanlanca yapılan bir temel kontrolü sırasında bulunan

lahit mezarın içerisindeki soylu kadın modellenerek mezar hediyeleri ile Karyalı Prenses Salonunda, sikkelerin sergilendiği sikke ve mücevherat salonu, Turgutreis yakınındaki 14 adalardan birisi olan ve Yassıada'da keşfedilen 7. yüzyıl batığında ele geçen eserler Şapelde sergilenirken, İngiliz kulesinin üst katı ise 500 yıllık bir geçmişçi yansıtabak şekilde düzenlenmiştir.

Pedasa

Konacak Mahallesi, Gökçeler Mevkiinde yer alan kent, Halikarnassos'a en yakın olan Leleg yerleşimidir. 2007 yılından beri devam eden arkeolojik kazılar sonucunda kentin I. Binden itibaren yerleşim gördüğü anlaşılmıştır. Kentte yapılan araştırmalar sonucunda önemli bir Athena kültürünün varlığı saptanmış ve tanrıçaya adanmış kutsal alan, kentin girişinde ortaya çıkmıştır. Kutsal alanın doğusunda iç ve dış surla çevrili akropol yer almaktadır. Kent geniş bir alana yayılmıştır. Bu alanlarda yuvarlak yerleşme alanları, farklı boyutlardaki çiftlik evleri ile taş Tümlüsler boyut ve mimari özellikleriyle dikkat çekmektedir.

Telmissos (Telmessos)

İl sınırları içindeki aynı isimli iki kentten biri Fethiye'de diğeri Bodrum Yarımadası'nda Güreçe Mevkiinde yer almaktadır. Kentin tarihi konusunda bilgiler son derece sınırlı olmakla beraber M.Ö. 6. yy da kendi adına para bastıran Tymnes adlı bir beyin kontrolündedir. Antik kaynaklardan öğrendiğimize göre, kentin diğeri bir önemi de ünlü bir kehanet merkezi olan Apollon Bilicilik merkezinin burada yer almasıdır. Kent iç ve dış surla çevrili bir akropol ve güney yamaca yayılmış konut yapılarından oluşmaktadır. Akropolün tepesinde yer alan ve Mausollos döneminde yapılan kule, kentin en sağlam yapısıdır. Kentte arkeolojik kazı ve çevre düzenlemeleri yapılmadığı için kalıntıların büyük bölümü bitki örtüsü ile kaplıdır.

Strobilos (Aspat)

Turgutreis Akyarlar mevkiinde günümüzde Aspat olarak adlandırılan tepe üzerinde bulunan kalıntılar Termera kentinin limanı konumundadır. M.S.8 yy. da Bizans Döneminde yerleşimin yoğun olduğu kentin adı Strobilos'tur. 1270'li yıllarda Türk egemenliğine geçen kentin adı 16. yy. kaynaklarında Sravalos olarak geçmektedir. Beylikler döneminde kentin surları onarılmış ve bazı bölümleri yenilenmiştir. Kent içerisindeki en yüksek tepede bir iç kale ve çevresine yayılmış kalıntılar dışında azmak kenarında restorasyonu tamamlanmış bir Bizans Dönemi hamamı ve sahilde liman kalıntıları görülebilir.

Termera

Termera, Mausollos tarafından Halikarnassos'a bağlanan altı Leleg kentinden biridir. Yapılan araştırmalara göre Akyarlar Mahallesi, Mandıra mevki, Asarlık Tepe üzerindeki kalıntıların Termera antik kentine ait olduğu düşünülmektedir. Asarlık tepe üzerinde bulunan sur duvarları, kentin giriş kapısı ve antik mezarlar kentin görülebilecek önemli yapıları arasındadır.

Myndos

Mausollos tarafında boşaltılmayan ve İskender'e karşı direnen kentler arasında yer alan Myndos, Gümüşlük'te yer alır. Büyük bölümü modern yerleşimin altında kalan antik kentte iki liman, tiyatro, agora ve kent surları görülebilir. Kentin karşısında bulunan Tavşan Adası'nda ise Bizans Dönemine tarihlenen bir şapel, konut ve yapı kalıntıları bulunmaktadır. Adaya Myndos limanından, deniz içinde yer alan kalıntıların üzerinden yürüyerek ulaşmak mümkündür. Hristiyanlık Döneminde piskoposluk merkezi olan kent Amyndos adını almıştır.

Madnasa

Kent kalıntıları, Türkbükü ve Gököy arasındaki yükselen tepe üzerinde yer almaktadır. Kentte yapılan kapsamlı yüzey araştırmaları sonucunda, kentin sur ile çevrelendiği ve akropol içinde yer alan yapı gruplarından oluştuğu anlaşılmıştır. Kent, Mausollos'un politikası sonucunda boşaltılan kentlerden birisidir ve Mausollos tarafından akropolün en yüksek noktasına bir kule yapılmıştır. Kentte günümüze ulaşan yapı kalıntıları arasında gözetleme kulesi ve yerleşimin batısındaki kaya mezarları yer almaktadır.

Syangela/Theangela

Etrim Köyü üzerindeki üç tepeye yayılan kalıntıları ile yarımada'nın en iyi korunmuş antik kentleri arasında alan Syangela/Theangela, büyük oranda korunmuş kent surları, tetraprygos yapısı (dört kuleli iç kale) bitki örtüsü altında gizlenmiş kamu ve sivil yapıları ile Karia Bölgesinin en önemli kentlerinden biridir.

Anastasioupolis (Kissebükü)

Yarımada'nın doğusunda Mumcular Beldesi Mazıköy Kissebükünde yer alan kalıntıların M.S. 5. yy ortası ve sonunda Anastasioupolis olarak tanımlandığını bilinmektedir. M.S. 5-6 yy tarihlenen geç antik çağ yapılarıyla tanınan kent Orta Bizans Dönemine kadar kesintisiz olarak yerleşim görmüştür. Kent, erken döneme tarihlenebilecek halka şeklinde ve kulelerle desteklenen sur yapısı ile koyu yukardan gören bir akropole sahiptir.

Akropol yamacında geç antik döneme tarihlenen bazilikal planlı iki kilise ve çok iyi korunmuş bir vaftizhane yer almaktadır. Erken Bizans dönemine ait hamam, limanda yer alan mendirek ile sahil ve akropol arasında bulunan birçok yapı kalıntısı görülmeye değerdir.

Ouranion - Geriş Köyü

Kentin adına ilk kez Atina vergi listelerinde rastlanmaktadır. Geriş Köyü Burgaz Tepe'de yer alan antik yerleşimin en önemli yapısı M.Ö. 5-4. yy. da tarihlenen Tümülüs anıt mezarıdır. Ayrıca, kentte Mausolos döneminde yapılan kule dışında bazı yapılara ait kalıntıları görmek mümkündür.

Sandıma

Menteşe Livası kazalarından, İsravalos'a (Sravalos) bağlı köylerden birisi olan Sandıma, geleneksel dokusu ve sivil mimarlık örneği yapılarıyla dikkat çekmektedir. Günümüzde terk edilmiş olan köyde, Osmanlı dönemine ait cami, çeşme, kuyu gibi hayır amaçlı yapılar ile Cumhuriyet Dönemine tarihlenen Suyolları, çeşme ve okul yapılarını görmek mümkündür.

Girel

Yöresel mimarının en iyi korunmuş yerleşimlerinden birisi olan Girel Köyünün adı, 16. yüzyıl Sıralovalos Kazası'nın köy kayıtlarında Belen olarak geçmektedir. Köyün kuruluş tarihi ve kimler tarafından kurulduğu hakkında herhangi bilgi yoktur ancak H.1161/1748'de Süleyman Paşa tarafından köye cami ve çeşme yaptırılmıştır.

1932 tarihinde köylüler tarafından bir okul inşa edilen köyde 2 tane çeşme bulunmaktadır. Ayrıca, köy sekiz Leleg kentinden birisi olan ve Sibde/Sibba olarak bilinen antik kentin kalıntılarına sahiptir.

Yel Değirmenleri

Yarımadada Osmanlı Dönemi'nin kırsal kimliğini yansıtan endüstriyel yapılarının başında yel değirmenleri gelir. Tekil ya da çoğu zaman çoklu gruplar halinde hepsi rüzgâra açık alanlarda, tepe, doruk ve bunların yamaçlarında konumlanan Yel Değirmenleri, yapıldıkları dönemde kesme veya moloz taştan silindirik gövdeli olarak inşa edilmişlerdir. Üzeri tenek kaplı ahşap konik bir çatı ile örtülen değirmenlere yuvarlak kemerli ya da düz ahşap lentolu yalın bir kapıdan girilmektedir. Küçük boyutlu mazgal pencerelerden sızan ışıkla aydınlatılan değirmenlerin içinde zeminde ocak ve nişler, değirmen taşı ile buğdayı öğüten bir mekanizma yer almaktadır. Yarımada üzerinde; Bitez, Turgutreis İslamhaneleri Köyü, Peksimet Köyü, Sandıma Kırtıl Tepe, Gölçebel ve Ortakent'te yel değirmenlerinin en güzel örneklerini görebilirsiniz.

Yöresel Yemekler

- Kabak Çiçeği Dolması
- Keşkek
- Acıot (Sarmaşık) Kavurması
- Deniz Börülcesi
- Zeytinyağlı Bama
- Turp Otu Salatası
- Kabak Çiçeği Kızartması
- Taze Börülce Yemeği
- Hardalotu Salatası

Limn ve Marinalar

Bodrum İlçesinde 3 tane liman ve 4 tane uluslararası marina bulunmaktadır.

Bodrum Belediye Limanı

200 tekne İç Liman, 60 Tekne Kumbahçe İskelesi ve Liman önü bekleme şamandıralarıyla toplam 300 tekneye hizmet vermektedir. Yunanistan'ın Kos (İstanköy) Adasına 11 mil uzaklıktaki Bodrum Limanı aynı zamanda deniz yolu ile Avrupa'dan Türkiye'ye gelen yatlar için giriş ve çıkış işlemlerini yapabilecekleri bir hudut kapasidir.

Bodrum Yolcu Limanı

Bodrum Yolcu Limanı, Bodrum-Milas Uluslararası Havalimanına 36 km uzaklıkta ve şehir merkezine birkaç dakika yürüme mesafesindedir. Liman iki büyük yolcu gemisine üç motorlu teknayla aynı anda hizmet verme kapasitesine sahiptir. Gemi iskelesinden başka, Limanda 3 m ile 6 m arasında değişen çeşitli nhtımları boyu toplam 300 m'dir. Rıhtımlara ek olarak Limanda üç feribot rampası mevcuttur.

Bodrum Koyları ve Plajları

Güvercinlik: Bodrum'a 25 km. uzaklıkta, yeşil ve mavinin iç içe geçtiği harika güzelliğe sahip bir koydur. Güvercinlik bu doğal ve doyumsuz güzelliği yanında, karşısında bulunan ve Muğla İlinin en büyük adası olan Salih Adası ile de ilgi çekmektedir.

Torba: Bodrum'a 5 km. uzaklıkta sakin bir yerleşim yeridir. Çam ve zeytin ağaçlarının yeşilliği ile pırıl pırıl denizin kaynaştığı şirin ve hareketli bir koy olan Torba'dan Didim, Milet ve Priene yönüne tekne turları yapılmaktadır.

Göltürbükü: Bodrum'un 13 km. kuzeyinde bulunan Gököy, Çam, Mandalina ve Palmiye ağaçlarının serin bir denizle birleştiği doğa harikası yörelerimizden biridir.

Gündoğın Koyu: İnsan elinin az değdiği, güzelliğini en doğal biçimiyle hala korumakta olan Gündoğın Koyu, Bodrum'a 18 km. uzaklıkta olup mandalina bahçeleri ile ünlüdür.

Yalıkavak: Bodrum'a 18 km. uzaklıkta bulunan köy, yarımadaın kuzeybatısındadır. Yel değirmenleri, denizi, balığı ve narenciyesi ile ünlü olan Yalıkavak'ın bir diğer özelliği de en ünlü süngercilerin buradan çıkmasıdır.

Bardakçı Koyu: Adını yöre dilinde 'bardak' adı verilen testilerden alan koy temiz denizi ile tatilcilerin gözde mekânlarından birisidir.

Gümüşlük: Yarımadaın en eski yerleşim birimlerinden biridir. Bölgede Tavşan Adasını karaya bağlayan eski limanın kalıntılarını yer yer görebilmek mümkündür. Berrak denizi ve balığı ile ünlü olan Gümüşlük ayrıca flora yapısının zenginliği ile de dikkat çekicidir.

Kadıkalesi: Berrak deniz ve narenciye bahçeleri ile çevrili olan Kadıkalesi, Bodrum'a 23 km. uzaklıkta olup adını Helenistik dönem mimarisinin örneklerinden olan kale kalıntısından almıştır.

Gümbet: Gümbet plajında günlük tekne turu, banana, ringo, parasailing ve jet ski gibi su sporlarından ücret karşılığı yararlanabilirsiniz.

Akyarlar: Nefis bir kumsala ve pırl pırl denize sahip olan koy, Bodrum'a 13 km. uzaklıktadır. Antik adı Arhialla olan Akyarlar, sörf için son derece uygun koşullara sahip olmasıyla dikkat çekicidir.

Bađla Koyu: Bađla Beach, 'Develi Plajı', Yarımadaın en güzel koy ve plajlarından birine sahip olan Bađla, kamp yapmaya oldukça elverişli olup Bodrum'a 14 km. uzaklıktadır.

Turgutreis: Adını ünlü Türk denizcisi Amiral Turgut Reis'ten alan kasaba Bodrum'dan sonra yarımadaın en kalabalık yerleşim merkezidir. Gün batımının en güzel izlendiği yerlerden biri olan Turgutreis mandalina bahçeleri ile ünlüdür

Bodrum Guleti

Guletin doğum yeri Bodrum'dur. Genellikle babadan oğula ya da ustadan çırağa aktararak yapılan guletler artık günümüzde son derece modern ve şık üretilmektedirler. Gulet tamamen el emeğiyle tekne ustalarının kendilerine has formları üzerinde titiz çalışmaları sonucunda en az bir yıl kadar süren hummalı bir ekip çalışmasıyla meydana çıkar.

